

SMZ BARAZA LA MITIHANI LA ZANZIBAR

MTIHANI WA DARASA LA NNE

121

KISWAHILI

MUDA: SAA 2:00

MAJIBU

Mwaka: 2018

MAAGIZO KWA WATAHINIWA

- 1. Mtihani huu una sehemu NNE (4) A, B, C na D.**
- 2. Jibu maswali YOTE kutoka sehemu A na B. Swali MOJA (1) kutoka sehemu C na swali MOJA (1) kutoka sehemu D.**
- 3. Andika nambari yako ya mtihani katika kila ukurasa.**
- 4. Majibu yote yaandikwe katika nafasi zilizowekwa.**

maktaba.tetea.org

SEHEMU A: (Alama 20)

UFAHAMU

Jibu maswali YOTE katika sehemu hii.

Soma habari ifuatayo kisha jibu maswali yanayofuata.

Nchi yetu ya Tanzania ina wanyama wa aina nyingi. Baadhi ya wanyama hao ni kama vile chui, simba, swala, tembo, nyoka na twiga. Wanyama hawa wanahifadhiwa katika mbuga mbalimbali. Serikali yetu imewaajiri askari maalumu wa kuwalinda wanyama hawa ili kuhakikisha kuwa hawauwawi ovyo na majangili.

Wanyama wana faida nyingi. Miongoni mwa faida hizo ni kuwavutia watalii wanaokuja kuitembelea nchi yetu. Watalii huingiza fedha nyingi za kigeni. Pia wanyama ni mapambo ya nchi. Nchi isiyokuwa na wanyama haipendezi. Tunapowalinda wanyama hawa, watoto na wajukuu zetu watapata nafasi ya kuwaona.

Wanyama wana hasara pia. Endapo watatoroka kutoka kwenye mbuga wataweza kuharibu mimea na kuwadhuru watu. Mbali na hasara zilizopo lakini wanyama wana faida nyingi, hivyo hatunabudi kuwatunza vyema wanyama wetu.

1. Maswali

(a) Taja wanyama wanne (4) wanaopatikana mbugani.

Mnyama wa kwanza ni **simba**.

Mnyama wa pili ni **tembo**.

Mnyama wa tatu ni **twiga**.

Mnyama wa nne ni **chui**.

(b) Kwa nini Serikali imewaajiri askari maalumu wa kuwalinda wanyama?

Serikali imewaajiri askari maalumu **ili kuzuia wanyama wasiuwawe ovyo na majangili**.

(c) Watalii huleta faida gani wanapokuja kuitembelea nchi yetu?

Watalii **huingiza fedha za kigeni ambazo huongeza kipato cha nchi**.

(d) Bainisha hasara mbili (2) zinazoweza kusababishwa na wanyama.

Hasara ya kwanza ni **kuharibu mimea**.

Hasara ya pili ni **kuwadhuru watu**.

(e) Andika faida mbili (2) za wanyama zilizotajwa katika habari uliyosoma.

Faida ya kwanza ni **kuvutia watalii**.

Faida ya pili ni **kuwa mapambo ya nchi**.

2. Lete maana ya maneno yafuatayo kwa mujibu wa habari uliyosoma.

(i) Mbuga

Mbuga ni **eneo maalumu linalohifadhi wanyama wa porini**.

(ii) Majangili

Majangili ni **watu wanaoua au kuwinda wanyama kinyume cha sheria**.

(iii) Watalii

Watalii ni **wageni wanaotembelea nchi kwa mapumziko au kutalii**.

(iv) Wajukuu

Wajukuu ni **watoto wa watoto wetu**.

(v) Kuwadhuru

Kuwadhuru ni **kuwasababishia watu au viumbe madhara au maumivu**.

SEHEMU B: (Alama 40)

SARUFI NA MATUMIZI YA LUGHA

3. (a) Eleza maana ya istilahi zifuatazo na utoe mfano mmoja (1) kwa kila istilahi.

(i) Nomino za kawaida

Nomino za kawaida ni **majina ya vitu, watu au wanyama yasiyo maalumu**. Mfano wa nomino ya kawaida ni **mtoto**.

(ii) Viwakilishi

Viwakilishi ni **maneno yanayochukua nafasi ya nomino katika sentensi**. Mfano wa kiwakilishi ni **yeye**.

(iii) Kitenzi

Kitenzi ni **neni linaloonesha tendo, hali au kitendo**. Mfano wa kitenzi ni **kula**.

(b) Tunga sentensi moja (1) kwa kila aina ya vivumishi vifuatavyo, kisha pigia mstari vivumishi hivyo.

(i) Kivumishi cha sifa

Mtoto **mzuri** anapendwa na watu wote.

(ii) Kivumishi cha idadi

Nimenunua vitabu **vitatu** dukani.

4. (a) Badilisha sentensi zifuatazo ziwe katika wakati ujao.

(i) Mgonjwa amelazimika kufanyiwa upasuaji.

Mgonjwa **atafanyiwa upasuaji**.

(ii) Babu anakwenda shamba.

Babu **atakwenda shamba**.

(iii) Jana tulifanya mtihani wa somo la Kiswahili.

Kesho **tutafanya mtihani wa somo la Kiswahili**.

(b) Kanusha sentensi zifuatazo.

(i) Watoto wamekunywa uji.

Watoto **hawajanywa uji**.

(ii) Mkoba wangu una rangi nzuri.

Mkoba wangu **hauna rangi nzuri**.

5. (a) Andika maneno yafuatayo kwa nambari.

(i) Elfu nane, mia saba na hamsini na tano.

8,755

(ii) Elfu kumi na mbili, mia mbili na ishirini.

12,220

(iii) Laki tatu, elfu sabini na mbili na mia tisa.

372,900

(b) Jaalia umemfanyia mwalimu wako makosa yafuatayo. Andika sentensi moja (1) ya kuomba msamaha kwa kila kosa.

(i) Umechelewa kusafisha darasa.

Ninaomba radhi mwalimu kwa kuchelewa kusafisha darasa.

(ii) Hujamaliza kufanya kazi ya nyumbani uliyopewa.

Naomba unisamehe mwalimu kwa kutokumaliza kazi ya nyumbani.

6. (a) Andika nambari zifuatazo kwa maneno.

(i) 505

Mia tano na tano.

(ii) 83,619

Elfu themanini na tatu, mia sita na kumi na tisa.

(iii) 406,962

Laki nne, elfu sita, mia tisa na sitini na mbili.

(b) Andika sentensi zifuatazo kwa lugha ya Kiswahili.

(i) I am very thirsty.

Nina kiu sana.

(ii) Yesterday Zainab slept at quarter past ten.

Jana Zainab alilala saa nne na robo usiku.

SEHEMU C: (Alama 20)

FASIHI

7. (a) Andika beti tatu (3) za wimbo wowote uupendao.

Beti ya kwanza ya wimbo uliopendwa inaweza kuwa **wimbo wa uzalendo unaohimiza umoja.**

Beti ya pili inaweza kueleza **upendo na mshikamano wa wananchi.**

Beti ya tatu inaweza kuisitiza **amani na maendeleo ya taifa.**

(b) Toa mafunzo mawili (2) yanayopatikana katika beti za wimbo ulizoziandika.
Funzo la kwanza ni **umuhimu wa umoja katika jamii**.
Funzo la pili ni **kuthamini amani na mshikamano**.

8. (a) Tegua vitendawili vifuatavyo.

(i) Bendera ya Mwarabu inapepea.

Jibu ni **mwanga wa taa**.

(ii) Babu kalala ndevu nje.

Jibu ni **mahindi kwenye gunia**.

(iii) Bibi hachoki kunibeba.

Jibu ni **kiti**.

(b) Eleza maana ya maneno yafuatayo na toa mfano mmoja (1) kwa kila neno.

(i) Nahau

Nahau ni **usemi wenye maana fiche tofauti na maana ya kawaida ya maneno yake**.

Mfano wa nahau ni **kula chumvi nyingi**.

(ii) Misemo

Misemo ni **maneno au kauli zinazotumiwa mara kwa mara katika jamii kueleza hali fulani**. Mfano wa msembo ni **pole pole ndio mwendo**.

SEHEMU D: (Alama 20)

UTUNGAJI

9. Andika barua ya kumuomba ruhusa mwalimu wako wa darasa kwa ajili ya kuhudhuria hitima ya jirani yako.

Shule ya Msingi Mwanga,

S. L. P. 245,

Dodoma.

15/11/2024.

Mpendwa Mwalimu wangu wa Darasa, shikamoo.

Natumai upo salama na unaendelea vizuri katika majukumu yako ya kila siku. Ninakwandikia barua hii kuomba ruhusa ya kutokuwepo shuleni siku ya Jumamosi tarehe 18/11/2024, ili niweze kuhudhuria hitima ya jirani yetu inayofanyika katika kijiji chetu. Hitima hiyo ni tukio muhimu kwa familia ya jirani yetu na ningeomba unipe ruhusa ya kushiriki.

Ninaahidi nitahakikisha kuwa kazi zote za shule nitazifanya na nitafidia masomo nitakayokosa. Naomba upokee ombi langu kwa moyo mkunjufu.

Ahsante sana kwa muda wako na kwa kunisikiliza.

Wako mwanafunzi wako,

Amani Juma,

Darasa la Nne A.

10. Taja vipengele vyote muhimu vinavyopaswa kuzingatiwa katika uandishi wa barua ya simu.

Kipengele cha kwanza ni **anuani ya mwandishi**, ambayo humtambulisha mwandishi wa barua.

Kipengele cha pili ni **tarehe**, ambayo huonesha siku barua iliandikwa.

Kipengele cha tatu ni **salamu**, zinazotumika kumkaribisha anayepokea barua kwa heshima.

Kipengele cha nne ni **ujumbe**, ambao huwasilisha taarifa au lengo la barua kwa ufupi na uwazi.

Kipengele cha tano ni **hitimisho**, ambalo hufunga barua kwa maneno ya heshima.

Kipengele cha sita ni **jina au sahihi ya mwandishi**, inayothibitisha aliyetoa ujumbe.